

EL LITORAL, UN ESPAI NATURAL A PRESERVAR

L'ATZAVARA torna a sortir i, ho fa amb un contingut una mica diferenciat dels anteriors números; hem mantingut el tractament monogràfic de la revista, però enguany, en comptes de presentar estudis miscel·lanis sobre la flora i la fauna de la comarca, com en anteriors edicions, hem considerat oportuna la publicació de les ponències que foren presentades al cicle de conferències que organitzà la Secció de Ciències Naturals del MUSEU COMARCAL DEL MARESME- MATARÓ el mes de maig de 1993, titulat El mar com a penyora, un evocador i significatiu manlleu de l'escriptora Carme Riera. I ho fem convençuts del seu interès, de la utilitat acadèmica d'aquestes aportacions, i perquè, tracten un tema de transcendència social i cultural evident. És a partir d'aquesta constatació i amb l'objectiu afegit d'incidir en la sensibilització ciutadana en els temes ambientals que hem modificat, sense sentir precedent, l'estructura de l'ATZAVARA.

Perquè cal tenir present que, en els darrers anys, les intervencions sobre el litoral del Maresme han estat molt nombroses. La conclusió que es treu del conjunt de totes

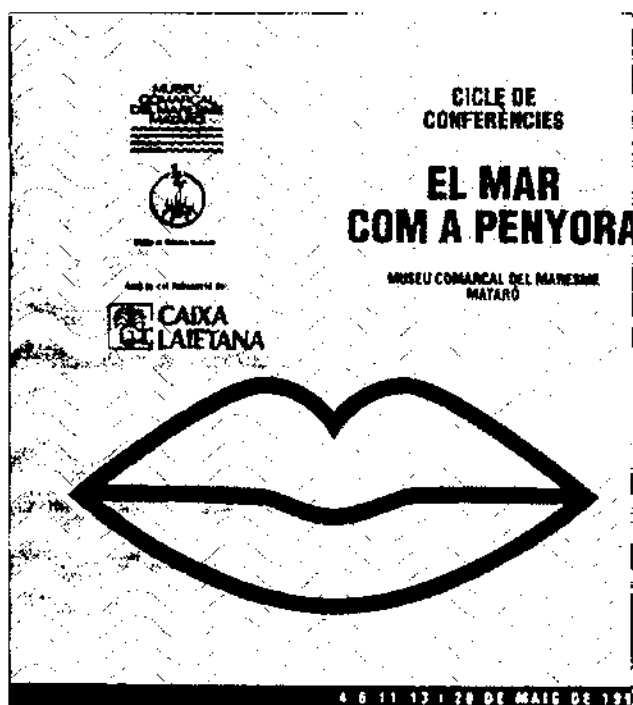
elles, però, és pot concretar en els tres punts que desenvolupem a continuació:

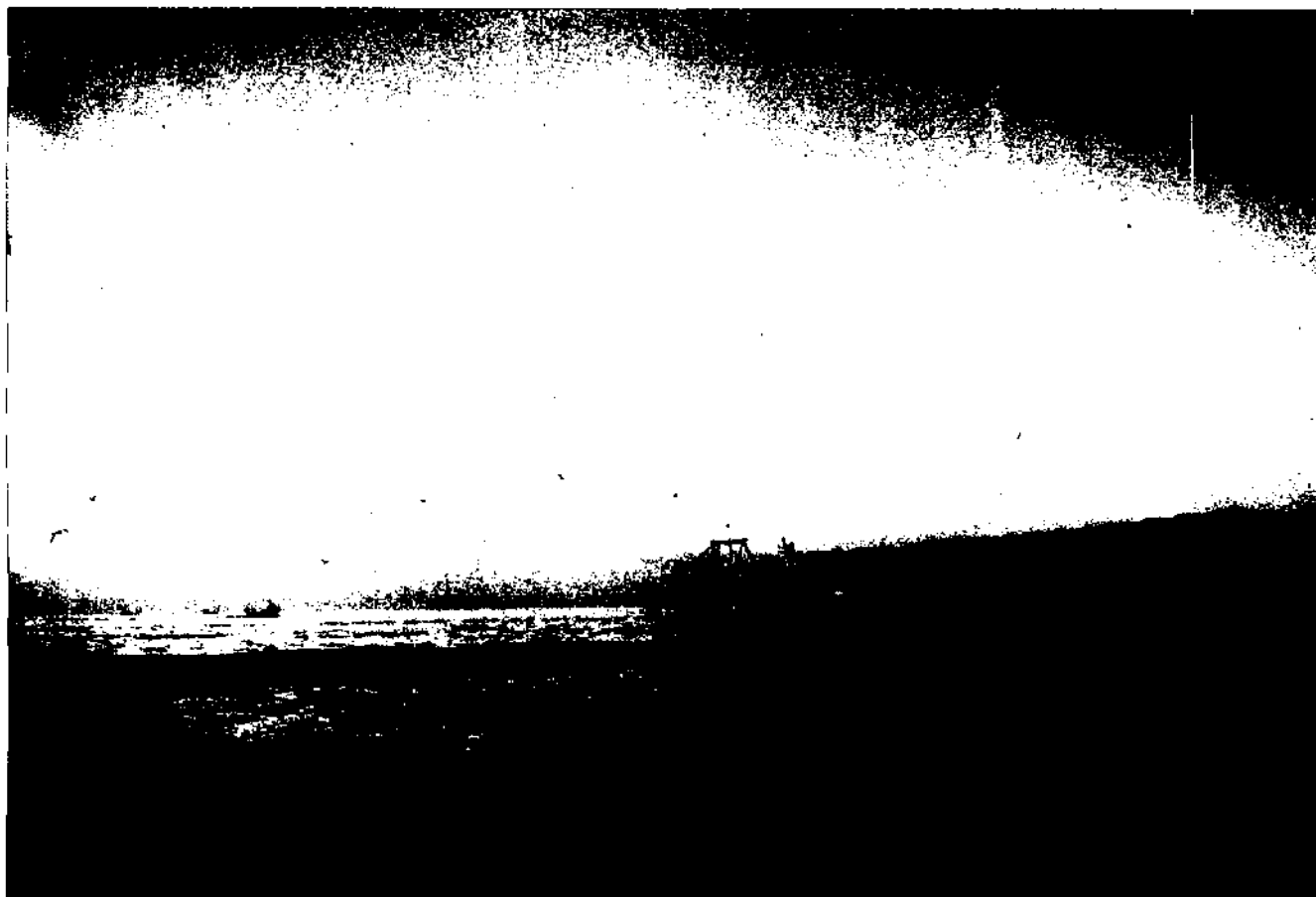
1.- Globalment podem considerar que han estat poc respectuoses amb el medi natural, entès aquest com el conjunt de fenòmens biològics i geològics que es produeixen en tota la franja litoral. En aquest sentit, cal mencionar la interposició de barreres artificials (ports i espigons): això impedeix la natural circulació del corrent de deriva litoral que transporta i distribueix les sorres per totes les platges de la comarca. El resultat directe d'aquestes actuacions és la progressiva desaparició de les platges, sobretot les de ponent de les mencionades construccions.

La solució de transportar d'una a l'altra banda de cada port les sorres, bo i essent obligatòria, no s'ha complert en cap dels ports. Amb un "by pass" aquesta situació, el Ministeri d'Obres Públiques, Transports i Medi Ambient (MOPTMA) ha optat per la discutida solució de regenerar de forma artificial les diferents platges. I diem discutida per diferents motius:

- perquè castiga fortament el fons marí en un lloc on es donen una part molt important dels fenòmens de reproducció (on hi ha postes d'ous, larves i individus joves de moltes espècies) i on hi viuen molts molluscs.
- perquè els pocs prats que encara resten de Posidònia (espècie protegida per ser autòctona de la Mediterrània i per estar en un important procés de regressió) es veuen afectats directament per la pròpia extracció de la sorra, i indirecta, per la sedimentació al seu damunt de les sorres que queden en suspensió o l'esllavissament dels talussos que es formen.
- perquè la poca durada que han tingut la majoria d'aquestes platges regenerades obliga a repetir periòdicament l'operació, castigant així novament el fons i ocasionant una despesa econòmica molt important.

2.- En general, no s'ha previst un pla d'usos en què es contemplin les zones més adequades per la gran afluència de públic i els espais litorals que cal protegir per a la conservació dels seus valors peculiars, com podria ser tota l'àrea de la desembocadura de la Tordera, així com les zones degradades que necessiten una restauració. Tot

Fotografia : M. Teodoro

això, acompanyat d'un pla d'accessos que permeti l'adequada distribució de la pressió humana a les platges i de serveis que satisfacin les necessitats de lleure i garanteixin unes bones condicions sanitàries.

3.- En general, també, hi ha hagut poca coordinació en les diferents actuacions, i això probablement a causa de la barreja de competències que hi exerceixen les diferents administracions.

Amb la finalitat d'evitar aquest avanç de la degradació del litoral, pensem que seria indispensable una enèrgica actuació de les administracions en les següents línies:

- Començar per realitzar un diagnòstic real de l'estat del litoral, tenint en compte tots els factors que hi puguin intervenir: ecològics, geològics, botànics, zoològics, així com els relacionats amb la població i els usos que fa del litoral.
- Coordinar, en base a aquest diagnòstic, les actuacions de totes les administracions perquè actuïn en un mateix sentit, de cara a millorar els resultats.
- No admetre la construcció de nous ports i exigir la

instal·lació dels "by pass" per a la sorra a tots els construïts, sense cap excepció (com pot ser el d'Arenys de Mar).

- Exigir, abans de fer qualsevol obra al litoral (incloses, també, les regeneracions de les platges), el corresponent estudi d'impacte ambiental com una part més del projecte i la corresponent declaració d'impacte ambiental, a partir de la qual s'hauran d'aplicar les mesures correctores adients.
- Promoure un pla d'usos de totes les platges del Maresme.

El litoral és un espai natural amb una forta pressió humana que demana un gran esforç de gestió per a preservar-lo i, a la vegada, fer-lo compatible amb uns usos socials que no l'afectin de manera irreversible. L'exemplar de l'ATZAVARA que teniu a les vostres mans torna a posar damunt la taula aquestes qüestions, amb la voluntat afegida d'esdevenir material de consulta, de reflexió i de conscienciació.